

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Νόμιμη μετακίνηση/εγκατάσταση στο εξωτερικό με παιδιά Νόμιμη μετακίνηση/εγκατάσταση στο εξωτερικό με παιδιά

Αυστρία

1 Κάτω υπό ποιες περιπτώσεις μπορεί ο ένας γονέας να μετακινήσει νομίμως το παιδί σε άλλο κράτος χωρίς την έγκριση του άλλου γονέα;

1.1 Καταρχάς, πρέπει να σημειωθεί ότι η νομοθεσία που διέπει τις σχέσεις γονέων και τέκνων υπέστη εκτεταμένη αναθεώρηση με τον νόμο του 2013 για την τροποποίηση της νομοθεσίας περί των σχέσεων γονέων και τέκνων και της νομοθεσίας περί των ονομάτων (Kindschafts- und Namensrecht-Änderungsgesetz 2013) (BGBl I 2013/15), ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1/2/2013. Έκτοτε, κανόνες σχετικά με τον προσδιορισμό του τόπου διαμονής περιλαμβάνονται στο άρθρο 162 του αστικού κώδικα (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB), οι οποίοι, ωστόσο, δεν πρέπει να ερμηνεύονται αυτόνομα αλλά σε συνδυασμό με τις λοιπές σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας για τις σχέσεις γονέων και τέκνων.

1.2 Ο ένας γονέας μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να μετακινήσει το παιδί σε άλλο κράτος χωρίς τη συναίνεση του έτερου γονέα εάν, πρώτον, ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα, δεύτερον, έχει ενημερώσει σχετικά προκαταβολικά τον άλλο γονέα και, τρίτον, ο άλλος γονέας δεν έχει εκφράσει αντιρρήσεις εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και δεν έχει προσφύγει συναφώς δικαστικά (αιτούμενος την αφαίρεση ή τον περιορισμό της γονικής μέριμνας του γονέα που επιθυμεί να μετακινήσει το παιδί). Σε περίπτωση που ο έτερος γονέας προσφύγει δικαστικά κατά τα παραπάνω, εναπόκειται στο δικαστήριο να αποφασίσει για τη νομιμότητα ή μη της μετακίνησης. Προκειμένου να διασφαλίσει την τήρηση της απόφασής του σχετικά με τη μετακίνηση του παιδιού, το δικαστήριο δύναται, επιπλέον, να εκδώσει απόφαση απαγόρευσης της εξόδου από τη χώρα με το παιδί [άρθρο 107 παράγραφος 3 σημείο 4 του νόμου για την εκούσια δικαιοδοσία (Außerstreitgesetz – AußStrG)].

Ο γονέας που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα οφείλει να λάβει υπόψη του τη θέση του άλλου γονέα σχετικά με τη μετακίνηση του παιδιού στο εξωτερικό, εφόσον οι επιθυμίες του εν λόγω άλλου γονέα ανταποκρίνονται καλύτερα στο συμφέρον του παιδιού.

Σε περίπτωση που ο γονέας που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα δεν έχει ενημερώσει τον άλλο γονέα για τη σχεδιαζόμενη μετακίνηση (ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα υπέχει υποχρέωση να ενημερώνει τον άλλο γονέα για τα σημαντικά ζητήματα, στα οποία εμπίπτει αναμφίβολα και η μετακίνηση στο εξωτερικό – άρθρο 189 παράγραφος 1 σημείο 1 ABGB) ή που μετακινήσει στο εξωτερικό παρά το γεγονός ότι ο άλλος γονέας εξέφρασε βάσιμες αντιρρήσεις, μολοντί δεν συντρέχει περίπτωση παραβίασης δικαιώματος επιμέλειας κατά την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (ελλείψει δικαιώματος επιμέλειας του άλλου γονέα), εντούτοις, υπάρχει παραβίαση των διατάξεων του αυστριακού οικογενειακού δικαίου που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ των γονέων, η οποία μπορεί να έχει επιπτώσεις οικογενειακού δικαίου (από απλή νοθεσία έως αφαίρεση της γονικής μέριμνας).

1.3 Σε περίπτωση που η γονική μέριμνα ανήκει σε αμφότερους τους γονείς, αυτοί οφείλουν να την ασκούν, στο μέτρο του δυνατού, σε συμφωνία μεταξύ τους (άρθρο 137 παράγραφος 2 τελευταία περίοδος ABGB).

Εν προκειμένω, πρέπει να γίνεται διάκριση ανάλογα με το εάν τη μετακίνηση του παιδιού στο εξωτερικό πραγματοποιεί α) ο γονέας του οποίου την κατοικία διαβίω κυρίως το παιδί ή β) ο γονέας του οποίου την κατοικία δεν διαβίω κυρίως το παιδί. Η μετακίνηση του παιδιού από τον γονέα του οποίου την κατοικία δεν διαβίω κυρίως το παιδί είναι σε κάθε περίπτωση παράνομη κατά την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών. Για τον γονέα του οποίου την κατοικία διαβίω κυρίως το παιδί, η κατάσταση είναι πιο σύνθετη:

Η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 189 παράγραφος 1 σημείο 1 ABGB σχετικά με την υποχρέωση ενημέρωσης του άλλου γονέα για τα σημαντικά ζητήματα εφαρμόζεται και στην περίπτωση που η γονική μέριμνα ανήκει σε αμφότερους τους γονείς (άρθρο 189 παράγραφος 5 ABGB). Ως προς το ερώτημα αν η παράλειψη ενημέρωσης του άλλου γονέα που επίσης ασκεί τη γονική μέριμνα σύμφωνα με το άρθρο 189 παράγραφος 5 σε συνδυασμό με το άρθρο 189 παράγραφος 1 σημείο 1 ABGB συνιστά από μόνη της παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας κατά την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών ή όχι, στη θεωρία υπάρχει διχογνωμία. Το Ανώτατο Δικαστήριο (Oberster Gerichtshof) απάντησε προσφάτως καταφατικά στο ερώτημα αυτό (6Ob 170/16t).

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει και εν προκειμένω να ληφθεί υπόψη η θέση του γονέα του οποίου την κατοικία δεν διαβίω κυρίως το παιδί, εφόσον οι επιθυμίες του εν λόγω γονέα ανταποκρίνονται καλύτερα στο συμφέρον του παιδιού. Εξάλλου, η παράλειψη ενημέρωσης, ανεξάρτητα από το εάν συνιστά ή όχι παράνομη παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας κατά την έννοια της Σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών, αποτελεί, κατά το αυστριακό δίκαιο, συμπεριφορά που αντίκειται στο οικογενειακό δίκαιο και που μπορεί να έχει τις προαναφερθείσες επιπτώσεις.

1.4 Σε περίπτωση που η γονική μέριμνα ανήκει σε αμφότερους τους γονείς και δεν έχει προσδιοριστεί σε ποιον γονέα την κατοικία θα διαβίω κυρίως το παιδί, απαιτείται η λήψη της συναίνεσης του άλλου γονέα. Σε περίπτωση που λείπει η συναίνεση του άλλου γονέα, μπορεί να υποβληθεί αίτηση για την έκδοση σχετικής απόφασης από το αρμόδιο για τη ρύθμιση των ζητημάτων γονικής μέριμνας δικαστήριο (Pflegschaftsgericht). Συναφώς, το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του για την έκδοση της απόφασής του τόσο το συμφέρον του παιδιού όσο και τα δικαιώματα των γονέων σε προστασία από τη βία, καθώς και σε ελεύθερη κυκλοφορία και ελεύθερη επιλογή επαγγέλματος (άρθρο 162 παράγραφος 3 ABGB). Εξάλλου, και στην περίπτωση αυτή, κάθε γονέας νομιμοποιείται να εκπροσωπεί και μόνος του το παιδί έναντι τρίτων, εφόσον δεν του έχει αφαιρεθεί η γονική μέριμνα (όσον αφορά το ζήτημα του προσδιορισμού του τόπου διαμονής του παιδιού) με τελεσίδικη ή προσωρινά εκτελεστή απόφαση.

2 Κάτω από ποιες προϋποθέσεις είναι απαραίτητη η συναίνεση του άλλου γονέα για τη μετακίνηση του παιδιού σε άλλο κράτος;

Η συναίνεση του άλλου γονέα είναι απαραίτητη σε κάθε περίπτωση κατά την οποία ο γονέας που επιθυμεί να μετακινήσει το παιδί είτε α) δεν ασκεί τη γονική μέριμνα είτε β) ασκεί μεν τη γονική μέριμνα, αλλά το παιδί δεν διαβίω κυρίως στη δική του κατοικία.

Σε περίπτωση κατά την οποία τη μετακίνηση με το παιδί σε άλλο κράτος επιθυμεί α) ο γονέας του οποίου την κατοικία διαβίω κυρίως το παιδί ή β) γονέας που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα, αυτός υποχρεούται, στο επίπεδο των σχέσεων του με τον άλλο γονέα, να ενημερώσει τον άλλο γονέα σύμφωνα με το άρθρο 189 ABGB (βλ. ερώτηση 1) και να λάβει υπόψη του τη θέση που θα εκφράσει ο άλλος γονέας, εφόσον αυτή ανταποκρίνεται καλύτερα στο συμφέρον του παιδιού.

3 Σε περίπτωση που ο άλλος γονέας δεν συναινεί στη μετακίνηση του παιδιού σε άλλο κράτος, παρόλο που είναι απαραίτητο, πώς μπορεί το παιδί να μετακινηθεί νομίμως σε άλλο κράτος;

3.1. Σε περίπτωση που η γονική μέριμνα ανήκει σε αμφότερους τους γονείς και δεν έχει προσδιοριστεί σε ποιον γονέα την κατοικία θα διαβίω κυρίως το παιδί, ο γονέας που επιθυμεί να μεταφέρει τον τόπο διαμονής του παιδιού στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του άλλου γονέα υποχρεούται να προσφύγει στο αρμόδιο για τη ρύθμιση των ζητημάτων γονικής μέριμνας δικαστήριο (Pflegschaftsgericht). Το δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη του για την έκδοση της απόφασής του σχετικά με την παροχή ή μη άδειας για τη μετακίνηση τόσο το συμφέρον του παιδιού όσο και τα δικαιώματα των γονέων σε προστασία από τη βία, καθώς και σε ελεύθερη κυκλοφορία και ελεύθερη επιλογή επαγγέλματος (άρθρο 162 παράγραφος 3 ABGB).

3.2. Σε περίπτωση που ο γονέας ο οποίος επιθυμεί να μετακινηθεί με το παιδί στο εξωτερικό δεν ασκεί τη γονική μέριμνα ή την ασκεί αλλά το παιδί δεν διαβίει κυρίως στη δική του κατοικία, έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από το δικαστήριο την αφαίρεση ή τον περιορισμό της γονικής μέριμνας του άλλου γονέα (και την ανάθεση της γονικής μέριμνας στον ίδιο, εν όλω ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, εν μέρει). Το δικαστήριο μπορεί, ιδίως ως επεικέστερο μέτρο σε σύγκριση με την αφαίρεση της γονικής μέριμνας, να άρει προβλεπόμενα από τον νόμο δικαιώματα συναίνεσης και έγκρισης ή να υποκαταστήσει απαιτούμενη από τον νόμο συναίνεση ή έγκριση, εφόσον δεν συντρέχουν βάσιμοι λόγοι για την άρνηση του γονέα να παράσχει τη συναίνεσή του (άρθρο 181 παράγραφος 1 ABGB)

3.3. Ο γονέας που ασκεί τη γονική μέριμνα και στον οποίο την κατοικία διαβίει κυρίως το παιδί υποχρεούται μεν να ενημερώσει τον άλλο γονέα και να του παράσχει τη δυνατότητα να εκφράσει τη θέση του (άρθρο 189 ABGB), πλην όμως η εν λόγω ενημέρωση ή η συναίνεση του άλλου γονέα δεν τίθενται ως προϋποθέσεις της νόμιμης μετακίνησης του παιδιού.

4 Ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για την προσωρινή μετακίνηση (π.χ. διακοπές, υγειονομική περίθαλψη) και τη μόνιμη μετακίνηση; Κατά περίπτωση, σας παρακαλούμε να υποβάλετε τα σχετικά έντυπα συναίνεσης.

Σε περίπτωση που η γονική μέριμνα ανήκει σε αμφότερους τους γονείς, αυτοί οφείλουν να την ασκούν, στο μέτρο του δυνατού, σε συμφωνία μεταξύ τους και σε ό,τι αφορά την προσωρινή μετακίνηση (άρθρο 137 παράγραφος 2 τελευταία περίοδος ABGB). Ωστόσο, η απόδειξη της ύπαρξης τέτοιας συμφωνίας δεν τίθεται ως προϋπόθεση για την έξοδο από τη χώρα.

Εξάλλου, η υποχρέωση για άσκηση της γονικής μέριμνας σε συμφωνία μπορεί απολύτως νόμιμα να μην τυγχάνει εφαρμογής, για παράδειγμα, στην περίπτωση που αποφασιστεί αυθόρμητα ένα ταξίδι στο σπίτι των παππούδων στο εξωτερικό για ένα σαββατοκύριακο και ο άλλος γονέας ούτως ή άλλως δεν σκόπευε να έρθει σε επικοινωνία με το παιδί κατά το διάστημα αυτό (στην περίπτωση αυτή, η επίτευξη συμφωνίας δεν θα ήταν καν εφικτή).

Αντίστοιχα ισχύουν στην περίπτωση που υφίσταται απλώς υποχρέωση ενημέρωσης του άλλου γονέα (άρθρο 189 παράγραφος 1 ABGB), στην οποία περίπτωση θα πρέπει να κρίνεται με βάση τις εκάστοτε περιστάσεις (για παράδειγμα, τη διάρκεια, τον προορισμό και τον σκοπό του ταξιδιού) αν η προσωρινή μετακίνηση αποτελεί σημαντικό ζήτημα για το οποίο πρέπει να υπάρξει ενημέρωση.

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/03/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.